

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 25. oktobra 2018*

„Predhodno odločanje – Socialna varnost – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 12(1) – Uredba (ES) št. 987/2009 – Člen 14(1) – Napoteni delavci – Zakonodajca, ki se uporablja – Potrdilo A 1 – Dejstvo, da za zaposleno osebo velja zakonodajca države članice, v kateri ima sedež delodajalec – Pogoji“

V zadevi C-451/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Administrativen sad Veliko Tarnovo (upravno sodišče v Velikem Tarnovu, Bolgarija) z odločbo z dne 19. julija 2017, ki je prispela na Sodišče 27. julija 2017, v postopku

„Walltopia“ AD

proti

Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik prvega senata v funkciji predsednika šestega senat, E. Regan (poročevalec) in C. G. Fernlund, sodnika,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo D. Boneva, agentka,
- za Evropsko komisijo D. Martin in N. Nikolova, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: bolgarščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(j) in (l) ter člena 12(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004), ter člena 14(1) Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL 2009, L 284, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo „Walltopia“ AD in Direktor na Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo (direktor območnega direktorata nacionalne agencije za javne prihodke v Velikem Tarnovu, Bolgarija) v zvezi z zakonitostjo odločbe o zavrnitvi izdaje potrdila o zakonodaji, ki se uporablja za zaposlenega v družbi Walltopia.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 883/2004

- 3 Člen 1 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Opredelitve pojmov“, ki spada pod naslov I te uredbe, naslovljen „Splošne določbe“, določa:

„V tej uredbi:

[...]

- (c) ‚zavarovana oseba‘ v zvezi s področji socialne varnosti iz poglavij 1 in 3 naslova III pomeni vsako osebo, ki izpolnjuje pogoje za pravico do dajatev, zahtevane po zakonodaji države članice, ki je pristojna po naslovu II, ob upoštevanju določb te uredbe;

[...]

- (j) ‚stalno prebivališče‘ pomeni kraj, v katerem oseba običajno prebiva;

[...]

- (l) ‚zakonodaja‘ pomeni vse zakone, predpise in druge določbe ter vse druge izvedbene ukrepe, ki se nanašajo na področja socialne varnosti iz člena 3(1);

[...]“

- 4 Člen 2, naslovljen „Osebna veljavnost“, ki prav tako spada pod naslov I te uredbe, določa:

„1. Ta uredba se uporablja za državljane države članice, osebe brez državljanstva in begunce, ki stalno prebivajo v državi članici, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ter za njihove družinske člane in preživele osebe.

2. Uporablja se tudi za preživele osebe tistih oseb, za katere je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ne glede na državljanstvo takih oseb, kadar so njihove preživele osebe državljani države članice ali osebe brez državljanstva ali begunci, ki stalno prebivajo v eni od držav članic.“

5 Člen 11 navedene uredbe, naslovljen „Splošna pravila“, ki spada pod naslov II te uredbe, naslovljen „Določitev zakonodaje, ki se uporablja“, določa:

„1. Za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Ta zakonodaja se določi v skladu s tem naslovom.

2. V tem naslovu se šteje, da osebe, ki prejemajo denarne dajatve zaradi ali kot posledico svoje dejavnosti zaposlene ali samozaposlene oseba [osebe], opravljajo navedeno dejavnost. To pa ne velja za invalidske pokojnine, starostne pokojnine ali pokojnine preživelih oseb ali za pokojnine za nesrečo pri delu ali poklicno bolezen ali za denarne dajatve za bolezen za neomejeno obdobje.

3. V skladu s členi 12 do 16 velja:

(a) za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe v državi članici zakonodaja te države članice;

(b) za javnega uslužbenca zakonodaja države članice, v upravi katere je zaposlen;

(c) za osebo, ki v skladu s členom 65 prejema dajatev za brezposelnost po zakonodaji države članice stalnega prebivališča, zakonodaja te države članice;

(d) za osebo, vpoklicano ali ponovno vpoklicano na služenje vojaškega roka ali na civilno služenje v državi članici, zakonodaja te države članice;

(e) za vsako drugo osebo, za katero se pododstavki (a) do (d) ne uporabljajo, zakonodaja države članice stalnega prebivališča, brez poseganja v druge določbe te uredbe, ki ji jamčijo dajatve po zakonodaji ene ali več drugih držav članic.

[...]“

6 Člen 12 te uredbe, naslovljen „Posebna pravila“, prav tako uvrščen pod naslov II te uredbe, v odstavku 1 določa:

„Za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene oseba [osebe] v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja svojo dejavnost, in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico, da [bo] tam opravljala delo v imenu tega delodajalca, še naprej velja zakonodaja prve države članice, če predvideno trajanje takega dela ne presega štiriindvajset mesecev in če oseba ni poslana, da nadomesti drugo osebo.“

Uredba št. 987/2009

7 Člen 14 Uredbe št. 987/2009, naslovljen „Podrobnosti v zvezi s členoma 12 in 13 [Uredbe št. 883/2004]“, ki je uvrščen pod naslov II prvonavedene uredbe, naslovljen „Določitev zakonodaje, ki se uporablja“, v odstavku 1 določa:

„Za uporabo člena 12(1) [Uredbe št. 883/2004] ,oseba, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja dejavnosti, in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico‘ pomeni tudi osebo, ki se jo zaposli z namenom, da bo napotena v drugo državo članico, če za zadevno osebo takoj [neposredno] pred začetkom njene zaposlitve že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež.“

Bolgarsko pravo

Ustava Republike Bolgarije

8 V skladu s členom 51(1) ustave Republike Bolgarije, „[d]ržavljeni imajo pravico do socialne varnosti in socialne pomoči“.

9 Člen 51(2) te ustave določa:

„Osebe, ki so začasno brez zaposlitve, so upravičene do socialne varnosti pod pogoji in v skladu s pogoji, ki jih določa zakon.“

10 Člen 52(1) navedene ustave določa:

„Državljeni imajo pravico do zdravstvenega zavarovanja, ki jim zagotavlja dostopne zdravstvene storitve, in do brezplačne zdravstvene oskrbe pod pogoji in v skladu s postopkom, ki jih določa zakon.“

Zakonik o delovnih razmerjih

11 Člen 121(1) Kodeks na truda (zakonik o delovnih razmerjih) določa:

„Če je to nujno zaradi potreb podjetja, lahko delodajalec napoti delavca ali zaposlenega, za izpolnitev delovnih obveznosti, zunaj kraja dela za obdobje, ki ne sme biti daljše od 30 zaporednih koledarskih dni.“

Zakonik o socialni varnosti

12 Člen 4(1), točka 1, Kodeks za sotsialno osiguriavane (zakonik o socialni varnosti) določa:

„V zavarovanje za primer običajnih bolezni in materinstva, invalidnosti, ki je posledica običajne bolezni, starosti ali smrti, nesreč pri delu, poklicnih bolezni in brezposelnosti na podlagi tega zakonika so obvezno vključeni delavci in zaposleni, ne glede na naravo njihovega dela, način plačila in vir prihodkov, razen oseb iz člena 4a(1); osebe iz programov materinske pomoči in pomoči za zaposlitev niso zajete v zavarovanje za primer brezposelnosti, če to določa ustrezen program.“

13 Člen 9(2), točka 4, tega zakonika določa:

„Za obdobje zavarovanja se šteje – brez plačila socialnih prispevkov – obdobje, v katerem je zadevna oseba prejela nadomestila za brezposelnost.“

Zakon o zdravstvenem zavarovanju

14 Iz člena 33(1), točka 1, Zakon za zdravnoto osiguriavane (zakon o zdravstvenem zavarovanju) izhaja, da bolgarske državljanke, ki niso tudi državljani druge države, obvezno krije nacionalni sistem zdravstvenega zavarovanja.

15 Člen 40(1) tega zakona določa:

„Prispevki za zdravstveno zavarovanje zavarovanca, izračunani v skladu s členom 29(3), se določijo glede na naslednje dohodke in se poberejo na naslednji način:

[...]

8. za osebe, ki prejemajo nadomestila za brezposelnost – znesek izplačanih nadomestil; prispevki se poberejo iz državnega proračuna in obračunajo najpozneje do 10. dne v mesecu, ki sledi mesecu, na katerega se nanašajo.

[...]“.

16 Člen 40(5) navedenega zakona med drugim določa, da mora vsaka oseba, ki ni vključena v zavarovalno shemo v skladu z odstavki 1, 2 in 3, plačevati prispevke za socialno varnost.

Odredba o napotitvi delavcev in specializaciji v tujini

17 Člen 2(1) Naredba za sluzhebnite komandirovki i spetsializatsii v čužbina (odredba o napotitvi delavcev in specializaciji v tujini) določa:

„Napotitev na delo v tujino je napotitev osebe v tujino za opravljanje konkretnega dela po navodilih organa, ki je osebo napotil.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

18 Družba Walltopia, s sedežem v Bolgariji, je 15. septembra 2016 sklenila pogodbo o zaposlitvi s Petyo Stefanovim Punchevim, bolgarskim državljanom, ki se je nanašala na storitve, ki jih je bilo treba opraviti v Sofiji (Bolgarija) od 16. septembra 2016. V pogodbi je bilo določeno poskusno obdobje šestih mesecev.

19 P. S. Punchev je pred tem delal pri več delodajalcih, pri čemer se je zadnje delovno razmerje končalo 1. marca 2015.

20 P. S. Puncheva je družba Walltopia med 26. septembrom in 6. oktobrom 2016 napotila v Združeno kraljestvo.

21 Družba Walltopia je 25. oktobra 2016 odpustila P. S. Puncheva.

22 Družba Walltopia je 13. januarja 2017 Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo (območni direktorat nacionalne agencije za javne prihodke v Velikem Tarnovu) (v nadaljevanju: zadevni nacionalni organ) zaprosila za izdajo potrdila A 1, ki bi izkazovalo, da se je za P. S. Puncheva med napotitvijo uporabljala bolgarska zakonodaja. Družba Walltopia je v prošnji med drugim navedla podatke podjetja, v katero je bil napoten P. S. Punchev, ter trajanje napotitve. Navedla je tudi, da je bila zadevna oseba zaposlena z namenom te napotitve in da je med napotitvijo ostala zaposlena pri družbi Walltopia, da je od te družbe prejemala plačilo ter da je bila socialno zavarovana za kritje zdravstvenih tveganj.

23 Višji inšpektor za javne prihodke zadevnega nacionalnega organa je z odločbo z dne 27. januarja 2017 zavrnil izdajo zahtevanega potrdila, ker zahteva, da se za zaposlenega uporablja bolgarska zakonodaja najmanj en mesec pred napotitvijo, ni bila izpolnjena. Ker namreč P. S. Punchev v tem obdobju ni prejemal nadomestila za brezposelnost, ga ni mogoče šteti za zavarovano osebo.

- 24 Po upravni pritožbi, ki je bila vložena zoper to odločbo, je bila ta 27. februarja 2017 potrjena z odločbo direktorja tega organa.
- 25 Predložitveno sodišče, ki je odločalo o pravnem sredstvu zoper to zavrnitev, opozarja, da v skladu s členom 12(1) Uredbe št. 883/2004 za napoteno osebo še naprej velja zakonodaja države članice, v kateri delodajalec te osebe običajno opravlja svoje dejavnosti, le če sta izpolnjena določena pogoja, in sicer, če trajanje napotitve ne presega 24 mesecev in če oseba ni poslana, da nadomesti drugo napoteno osebo. Po mnenju tega sodišča ni sporno, da so ti pogoji v sporu o glavni stvari izpolnjeni.
- 26 Nasprotno, predložitveno sodišče se sprašuje, ali je stališče zadevnega nacionalnega organa, da se za P.S. Punchedva pred začetkom njegove zaposlitve pri družbi Walltopia ni uporabljala bolgarska zakonodaja, v skladu s ciljem in smislom člena 14(1) Uredbe št. 987/2009 v povezavi s členom 12(1) Uredbe št. 883/2004.
- 27 V zvezi s tem predložitveno sodišče poudarja, da je v skladu z določbami zakona o zdravstvenem zavarovanju oseba dolžna plačati obvezne prispevke za socialno varnost, ne glede na to, ali je opravljala dejavnost ali ne. Neplačevanje teh prispevkov naj bi ji odvzelo pravico do socialnega zavarovanja.
- 28 Predložitveno sodišče ima poleg tega pomisleke o tem, ali mora upoštevati državljanstvo zadevne osebe, če je ta državljan države članice, ali običajno prebivališče te osebe v smislu člena 1(j) Uredbe št. 883/2004. Če niti državljanstvo niti običajno prebivališče ne bi bila upoštevna elementa razlage, se navedeno sodišče sprašuje o elementih, ki bi jih bilo treba upoštevati za razlago pojma „velja zakonodaja“ iz člena 14(1) Uredbe št. 987/2009 v povezavi z izrazom „velja zakonodaja“ iz člena 12(1) Uredbe št. 883/2004.
- 29 V teh okoliščinah je Administrativen sad Veliko Tarnovo (upravno sodišče v Velikem Tarnovu, Bolgarija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 14(1) Uredbe [št. 987/2009] v povezavi s členom 12(1) Uredbe [št. 883/2004] razlagati tako, da za tam navedeno osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe, ne velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež, če ta oseba v skladu z nacionalno zakonodajo, navedeno v členu 1(l) [Uredbe št. 883/2004], takoj [neposredno] pred začetkom njene zaposlitve ni zavarovana oseba v tej državi članici?
 2. Ali je – če je odgovor na prvo vprašanje nikalen – dopustno, da nacionalno sodišče pri razlagi vsebine in pomena izraza „velja zakonodaja“ iz člena 14(1) Uredbe št. 987/2009 in člena 12(1) Uredbe št. 883/2004 upošteva okoliščino, da ima oseba državljanstvo neke države članice, če za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe, nacionalna zakonodaja že tako velja zgolj na podlagi njenega državljanstva?
 3. Ali lahko – če je tudi odgovor na drugo vprašanje nikalen – nacionalno sodišče pri uporabi izraza, navedenega v drugem vprašanju, upošteva običajno in stalno prebivališče osebe, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe, v smislu člena 1(j) Uredbe št. 883/2004?
 4. Katere elemente razlage – če je tudi odgovor na tretje vprašanje nikalen – mora upoštevati nacionalno sodišče pri ugotavljanju vsebine izraza „velja zakonodaja“ [, navedenega v členu] 12(1) [Uredbe št. 883/2004] in člen[u] 14(1) Uredbe [št. 987/2009], da bi te določbe uporabilo v skladu z njihovim pravi pomenom?“

Vprašanja za predhodno odločanje

- 30 S štirimi vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 14(1) Uredbe št. 987/2009 v povezavi s členom 12(1) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da je treba za osebo, ki se jo zaposli z namenom, da bo napotena v drugo državo, šteti, da zanjo „tako pred začetkom njene zaposlitve že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež“, v smislu člena 14(1) Uredbe št. 987/2009, če je imela ta zaposlena oseba neposredno pred začetkom svoje zaposlitve –tudi če takrat ta oseba ni imela statusa zavarovane osebe v skladu s to zakonodajo – državljanstvo navedene države članice in je imela v tej državi članici stalno prebivališče v smislu člena 1(j) Uredbe št. 883/2004.
- 31 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da je družba Walltopia zaposlila P. S. Puncheva z namenom njegove napotitve v Združeno kraljestvo. Zadevni nacionalni organ je nato družbi Walltopia zavrnil izdajo potrdila A1, ki bi izkazovalo, da je za P. S. Puncheva veljala bolgarska zakonodaja, ker za to osebo navedena zakonodaja ni veljala vsaj en mesec pred njeno napotitvijo.
- 32 Najprej je treba opozoriti, da v skladu s členom 12(1) Uredbe št. 883/2004 za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja dejavnosti, in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico, da bo tam opravljala delo v imenu tega delodajalca, še naprej velja zakonodaja prve države članice, če predvideno trajanje takega dela ne presega štiriindvajset mesecev in če oseba ni poslana, da nadomesti drugo osebo.
- 33 Člen 14(1) Uredbe št. 987/2009 določa, da oseba, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja dejavnosti, in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico, v smislu člena 12(1) Uredbe št. 883/2004 „pomeni tudi osebo, ki se jo zaposli z namenom, da bo napotena v drugo državo članico, če za zadevno osebo takoj [neposredno] pred začetkom njene zaposlitve že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež“.
- 34 Iz besedila člena 14(1) Uredbe št. 987/2009 tako izhaja, da okoliščina, da je oseba zaposlena z namenom napotitve v drugo državo članico, ne nasprotuje temu, da jo je mogoče šteti za „osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene osebe v državi članici v imenu delodajalca, ki tam običajno opravlja dejavnosti, in jo ta delodajalec napoti v drugo državo članico, da bo tam opravljala delo v imenu tega delodajalca“ v smislu člena 12(1) Uredbe št. 883/2004, tako da v takem primeru, če so spoštovani drugi pogoji, ki so določeni v zadnjem določbi, ki niso predmet tega predloga za sprejetje predhodne odločbe, za to osebo še naprej velja zakonodaja države članice, v kateri njen delodajalec običajno opravlja svoje dejavnosti, v skladu s to zadnjem določbo.
- 35 Čeprav se tako za namene uporabe člena 12(1) Uredbe št. 883/2004 ne zahteva, da je oseba, zaposlena z namenom, da se jo napoti v drugo državo članico, v državi članici, v kateri njen delodajalec običajno opravlja svoje dejavnosti, opravljala dejavnost kot zaposlena oseba v njegovem imenu pred napotitvijo, pa je iz besedila člena 14(1) Uredbe št. 987/2009 razvidno, da je morala za to osebo neposredno pred njeno napotitvijo že veljati zakonodaja države članice, v kateri ima sedež njen delodajalec.
- 36 Ta razlaga člena 14(1) Uredbe št. 987/2009 je združljiva s členom 12(1) Uredbe št. 883/2004, ki določa, kot je bilo opozorjeno v točki 32 te sodbe, da če so vsi pogoji, določeni v tej določbi, izpolnjeni, za zadevno osebo „še naprej velja“ zakonodaja države članice, v kateri je sedež delodajalca, ki jo napotuje, kar potrjuje, da mora za to osebo ta zakonodaja veljati že pred njeno napotitvijo.
- 37 Prav tako razlago, da mora za osebo, zaposleno z namenom napotitve v drugo državo članico, že veljati zakonodaja države članice delodajalca, ki jo napotuje, da bi se za njen položaj uporabljal člen 12(1) Uredbe št. 883/2004 – saj ta določba odstopa od splošnega pravila, določenega v členu 11(3)(a) te uredbe – potrjujejo tudi cilji, ki jih uresničuje člen 12(1) navedene uredbe.

- 38 Namen zadnjenavedenega člena je namreč zlasti spodbujati svobodo opravljanja storitev v korist podjetij, ki jo uresničujejo tako, da napotijo delavce v države članice, v katerih nimajo sedeža. Namen takšne določbe je torej odpravljanje ovir, ki lahko preprečujejo prosto gibanje delavcev, ter spodbujanje gospodarske prepletenosti in hkrati preprečevanje upravnih zapletov, zlasti za delavce in podjetja (glej po analogiji sodbo z dne 10. februarja 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 39 Zaradi preprečitve, da bi morale podjetje, ustanovljeno na ozemlju države članice, svoje delavce, za katere običajno velja zakonodaja socialne varnosti te države, prijaviti v sistem socialne varnosti druge države članice, v katero bi bili napoteni za opravljanje del za določen krajši čas, kar bi takemu podjetju oteževalo uresničevanje svobode opravljanja storitev, člen 12(1) Uredbe št. 883/2004 podjetju omogoča, da ohrani vključitev svojih delavcev v sistem socialne varnosti prve države članice, če to podjetje spoštuje pogoje, ki urejajo to svobodo opravljanja storitev (glej po analogiji sodbo z dne 10. februarja 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 40 Preučiti je torej treba, ali je treba za osebo, ki se jo zaposli z namenom napotitve v drugo državo članico in ki je v položaju, kakršen je položaj P. S. Puncheva, šteti, da zanjo „[neposredno] pred začetkom njene zaposlitve že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež“ v smislu člena 14(1) Uredbe št. 987/2009.
- 41 V zvezi s tem je treba najprej spomniti, da določbe iz naslova II Uredbe št. 883/2004, katerega del so člani od 11 do 16 te uredbe, sestavljajo popoln in enoten sistem kolizijskih pravil. Te določbe niso namenjene le temu, da se preprečijo hkratna uporaba več nacionalnih zakonodaj in zapletov, ki jih ta lahko povzroči, temveč tudi temu, da se zagotovi, da osebe, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, ne ostanejo brez zaščite na področju socialne varnosti, ker ni zakonodaje, ki bi jo lahko uporabili zanje (glej po analogiji sodbo z dne 1. februarja 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 42 Kadar torej oseba spada na osebno področje uporabe Uredbe št. 883/2004, kot je opredeljeno v členu 2 te uredbe, se načeloma uporabi pravilo enotnosti iz člena 11(1) te uredbe, nacionalna zakonodaja, ki se uporablja, pa se določi v skladu z določbami naslova II navedene uredbe (glej po analogiji sodbo z dne 1. februarja 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 43 Glede člena 11(3) Uredbe št. 883/2004, njegov edini namen je to, da se v skladu s členu od 12 do 16 te uredbe določi nacionalna zakonodaja, ki se uporablja za osebe, ki so v enem od položajev iz točk od (a) do (e) te določbe (glej po analogiji sodbo z dne 1. februarja 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, točka 60 in navedena sodna praksa).
- 44 V obravnavanem primeru predložitveno sodišče očitno meni, da položaj P. S. Puncheva neposredno pred začetkom njegove zaposlitve pri družbi Walltopia ne spada v okvir nobene od predpostavk iz člena 11(3), od (a) do (d), Uredbe št. 883/2004, kar mora to sodišče preveriti.
- 45 Če je tako, iz člena 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 izhaja, da se je bolgarska zakonodaja v vsakem primeru uporabljala za P. S. Puncheva neposredno pred začetkom njegove zaposlitve pri družbi Walltopia. V skladu s to zadnjenavedeno določbo za vsako drugo osebo, ki ni oseba iz člena 11(3), od (a) do (d), te uredbe, velja zakonodaja države članice stalnega prebivališča, brez poseganja v druge določbe navedene uredbe, ki ji jamčijo dajatve po zakonodaji ene ali več drugih držav članic. Iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, pa je razvidno, da je imel P. S. Punchev stalno prebivališče v smislu člena 1(j) Uredbe št. 883/2004 v Bolgariji neposredno pred začetkom te dejavnosti.

- 46 Dalje, čeprav se državljanstvo določene osebe, glede na okoliščine, lahko izkaže za upoštevno za ugotovitev, ali ta oseba spada na osebno področje uporabe Uredbe št. 883/2004, kakor je opredeljeno v njenem členu 2, pa se kot tako ne šteje med merila, ki so določena s kolizijskimi pravili iz naslova II te uredbe, tako da v obravnavanem primeru dejstvo, da ima P. S. Punchev bolgarsko državljanstvo, v nobenem primeru ne more biti samo po sebi odločilno za namene uporabe navedenih pravil.
- 47 Nazadnje, glede okoliščine, da je nacionalni organ iz postopka v glavni stvari menil, da se za P. S. Puncheva, ker ni nič več imel pravic iz zdravstvenega zavarovanja in ni bil več „zavarovanec“ na podlagi bolgarskega prava, bolgarska zakonodaja ne uporablja, pa je treba spomniti, da je edini namen določb iz naslova II Uredbe št. 883/2004 določitev nacionalne zakonodaje, ki velja za osebe, ki spadajo na področje uporabe te uredbe. Določbe kot take niso namenjene določanju pogojev upravičenosti ali obveznosti zavarovanja v sistemu socialne varnosti ali na nekaterih področjih takega sistema. Kot je Sodišče že večkrat navedlo, je treba te pogoje določiti v zakonodaji vsake države članice (glej v tem smislu sodbo z dne 3. maja 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, točka 19 in navedena sodna praksa).
- 48 Vendar morajo z določitvijo pogojev za pravico do vključitve v sistem socialne varnosti države članice spoštovati določbe veljavnega prava Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 3. maja 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, točka 20 in navedena sodna praksa). Zlasti so kolizijska pravila, ki so določena z Uredbo št. 883/2004, zavezujoča za države članice in te nimajo možnosti določiti, v kakšnem obsegu velja njihova zakonodaja ali zakonodaja druge države članice (glej v tem smislu sodbe z dne 23. septembra 1982, Kuijpers, 276/81, EU:C:1982:317, točka 14; z dne 12. junija 1986, Ten Holder, 302/84, EU:C:1986:242, točka 21; z dne 14. oktobra 2010, van Delft in drugi, C-345/09, EU:C:2010:610, točki 51 in 52, ter z dne 13. julija 2017, Szoja, C-89/16, EU:C:2017:538, točka 42).
- 49 Pogoji za pravico do vključitve v neki sistem socialne varnosti torej ne morejo voditi do tega, da se s področja uporabe zadevne zakonodaje izključi osebe, za katere v skladu z Uredbo št. 883/2004 velja ta zakonodaja (glej v tem smislu sodbo z dne 3. maja 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, točka 20 in navedena sodna praksa). Kot je bilo opozorjeno v točki 41 te sodbe, je namreč namen določb naslova II te uredbe zlasti preprečiti, da bi osebe, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, ostale brez zaščite na področju socialne varnosti, ker se zanje ne bi uporabljala nobena zakonodaja.
- 50 V obravnavanem primeru pa iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, ne izhaja, da se je za P. S. Puncheva neposredno pred začetkom njegove zaposlitve pri družbi Walltopia uporabljala zakonodaja države članice, ki ni Republika Bolgarija, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 51 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člen 14(1) Uredbe št. 987/2009 v povezavi s členom 12(1) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da je treba za zaposleno osebo, ki se jo zaposli z namenom napotitve v drugo državo članico, šteti, da zanjo „[neposredno] pred začetkom njene zaposlitve že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež“ v smislu člena 14(1) Uredbe št. 987/2009, čeprav ta zaposlena oseba ni imela statusa zavarovane osebe v skladu z zakonodajo te države članice neposredno pred začetkom njene dejavnosti zaposlene osebe, če je imela zaposlena oseba v tem obdobju stalno prebivališče v navedeni državi članici, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Stroški

- 52 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

Člen 14(1) Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti v povezavi s členom 12(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012, je treba razlagati tako, da je treba za osebo, ki se jo zaposli z namenom napotitve v drugo državo članico, šteti, da zanjo „[neposredno] pred začetkom njene zaposlitve že velja zakonodaja države članice, v kateri ima njen delodajalec sedež“ v smislu člena 14(1) Uredbe št. 987/2009, čeprav ta zaposlena oseba ni imela statusa zavarovane osebe v skladu z zakonodajo te države članice neposredno pred začetkom njene dejavnosti zaposlene osebe, če je imela zaposlena oseba v tem obdobju stalno prebivališče v navedeni državi članici, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi